

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

1 An cæremonialia præcepta quadrifida fuerint, scilicet sacrificia,
sacramenta, sacra & obseruantia eadem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

debemus parentibus. Ad reliquos vero non una, sed diuersis rationibus contrahuntur debita, & ideo non erat illis opes speciali precepto, sed satis erat generalis iustitia, quae praecipit vniciuique ius tribui suum. Atque per hoc documentum liquet id quod quaestione tertia contra Burgensem super Leu. 19. adnotauimus, qui contra sanctum Thomam, imò contra planam veritatem preceptum dilectionis proximi negat esse omnibus commune atque notissimum, propterea scilicet quod auaritia non fuit Philosophis comperita respectu omnium, sed tantum respectu studiosorum. Est enim mens diui Thomae & rei veritas, quod cum preceptum dilectionis proximi, includat & benefacere, & non malefacere, prius est notissimum, non quidem respectu omnium proximorum, sed respectu certi generis scilicet patrum, posterius vero respectu omnium, & ideo ex eodem principio solum elicitur quantum preceptum affirmatiuum, & reliqua negatiua.

Ad primum arg. Ad primum igitur argumentum respondetur, quod cum noeuementa, atque iniurie quibus alter in alterum nocuus & iniurius est, non potuerint certo numero colligi, consulum fuit, ac perinde decorum, capita tantam poni, quibus alia coherent membra. Quidquid enim detrimenti alteri inferas, aut personae illud impingis, & id rerum genus, ad homicidium reducitur, aut personae coniuncta per modum libidinis, & haec referuntur ad adulterium. Damna autem in rebus data, siue per vitam, siue per aliam fallaciam, omnia ad furum propendunt. Si cuti & iniurie omnes quibus infra verba peccatur, vt sunt mendacia, & detractiones & verbales contumelias, ad falsum testimonium. Ad secundum respondetur, nomine concupiscentiae non prohiberi sensualitatis insulsi atque illecebras, sed voluntatis consensu, vbi subest peccatum, secundum verbum Christi Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam moechatus est eam in corde suo. Et quamuis vno quolibet precepto vna & res & eius cupido prohibeatur, exposcebat tamen singularis necessitas, vt speciatim concupiscentia alienae vxoris, atque alienatum reum exprimeretur propter rationem, quam superiori quaestione. art. 5. declarauimus, nempe quod aliorum peccatorum obiecta non per se ad concupiscentiam illectant, sed ob alias affectio-

nes capiuntur, vt homicidium propter vix dicitur, quae ex odio nascitur, & propter iram. Quare in illis sufficit res ipsas prohiberi, ea vero quae ad concupiscentiam carnis, & oculorum spectant, per se a nimum pellicunt, atque adeo non solum in abstinentia ab illis difficultas est, verum & noua in reseranda concupiscentia, ob idque praeter opus, consulum fuit & cupidines singularibus prohibitionibus interdicti.

QVÆSTIO V.

DE PRÆCEPTIS ceremonialibus.

S. Tho. 1. 2. quæst. 101. & 2. & 3.

ARTICVLVS I.

vt rum ceremonialia precepta quadrifida fuerint, scilicet sacrificia, sacramenta, sacra, & obseruantia.

ET si functio nostra fuerit, D. Th. explicanda amplificare, tam in his ceremonialium ac iudicialium quaestionibus diuersa erit. Adeo. n. copiose & disertè euncta ipse explanauit, vt nequeat doctrina eius vel extendi amplius vel elucidari. Igitur vt summam compendium faciamus, primo quaeritur, an ceremonialia quadrifida partitione diuidantur. In sacrificia, sacramenta, sacra, & obseruantias? Et arguitur a parte negatiua, si hac ratione distribuere tur, id maxime esset quod ceremonialia ad diuinum atinebant cultum, vt nomina ipsa sacrificiorum & sacrorum designant. Erant aut ali qua ceremonialia, quae nihil ad cultum Dei referre videbantur vt abstinentia ciborum quae praecipit batus Leui 11. & abstinentia a vestimentis, scilicet ne vestem duobus contextam hoc est lana & lino, ullus indueret, vt Leuit. 6. cautum erat, ergo non omnes ceremonialia cultui seruebant. Secundo, si sacrificia illa, & sacramenta, atque obseruantia alicui erant vsui accommodata, maxime vt rerum aliquarum essent figura, secundum verbum Pauli, Omnia in figura contingebant illis, id autem nequaquam legi congruebat, vt ipse quae vt August. 4. de doctrina Christiana auctor est, & supra citatus

citatus Isidorus, manifesta esse debet, & cunctis per uia, cum illa que figuram mysticis rebus lunt, theoricam potius enigmaticamq. representationem prae se ferant, quam legis claritudinem, haud ergo deest esse figurata. Tercio, legis sinceritas simplicitatis præceptorum amatrix est, multitudinisq. expultrix. Est enim præceptorum multitudo sacra potius, & rursus occasio quam adminiculum ad uirtutem, secundum illud Petri Ad. 1. 5. quid tentatis demum imponere iugum super ceruicem discipulorum, quod neq. nos, neque patres nostri portare potuimus? Caueri ergo illa debuit ceremoniarum turba. Quarto, ceremoniarum ille, Christi erant umbra & prognosticum, sacrificia autem abunde præsignabant Christum qui secundum Apost. ad Ephes. 5. sacrificium se obtulit & oblationem & hostiam, in noua autem lege sacrificium ipsius altaris simul est & sacramentum, idemque potissimum, atq. id ipsum dicitur sacrum, omniaque sacrificia & sacramenta, sunt quedam obferuantie, non ergo opus illa est quæ diuersa distinctio ne. Alias deberent & alia superandi membra, puta solennitates, oblationes, atque id genus multa. In contrarium autem est, quod lex illa de his omnibus meminit.

Prima conclusio. Ad quaestionem iuxta numerum argumentorum quatuor conclusionibus respondetur. Prima est. Ceremonialia illa cuncta ad Dei cultu pertinebant, sic enim quest. 2. tres præceptorum ordines secruimus, quod moralia ex principis natura, seu conclusiones eliciuntur. Ceremonialia uero & iudicialia, non conclusiones, sed speciales determinationes sunt generalium præcepto, tum quæ arbitrario quodam statuuntur. Ceremonialia quidem circa religionem qua nos ordinat in Deum, iudicialia uero circa pacem & tranquillitatem ciuium secundum charitatem proximi. Est enim naturale præceptum, ut Deus collatur, quod autem uel hoc uel illo modo, arbitrarium est humanum uel diuinum, sicut ait Arist. 5. Ethic. Litar enim hæc aut illa animalia, nihil natura sua refert nisi quia lege positum. Secunda conclusio. Cultum illum diuinum in lege ueteri concedens fuit prognosticam figuram Christi eiusq. Euangelicæ legis prætulisse. Probatur, sicuti homo & anima con-

stat & corporare, ita & cultus tam interior est quam exterior. secundum illud Psal. Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum uiuum. Et sicut corpus animam relectum est, sic & exterior ad interiorum refertur. Cultus autem anime in hoc positus est, ut Deo suo coniungatur, ob idq. secundum diuersam eius coniunctionem diuersum esse congruit externum cultum. Quod fit, ut in statu sempiternæ beatitudinis, ubi ait secundum intellectum atq. affectum Deum habent præsentem, nullo opus sit umbratili figuratiuoq. cultu, sed omnia perficiuntur laude, secundum illud Esaiæ 55. Si gaudium & lætitia inueniuntur in ea, gratiarum actio & vox laudis. In statu autem præsentis uitæ. ubi abientes ab illo conspectu exulamur, necesse habemus radijs eiusdem diuinæ ueritatis sub sensibilibus figuris illustrari, ut i. ea. Calch. hierare. auctor est Dion. diuersimode tamen secundum diuersum statum conditionis humane Nobis quippe sub lege de gentib. Euangelicæ, quia est ueritas ipsa non per se succescit, tamen uia iam parula est, & per Christum reuelata, nullis alijs opus est figuris, quam eternæ illius beatitudinis, que nos etiam nū futura manet. Veteri autē populum, cui non solum diuina per se ueritas, uerum & uia que futurus erat Christus, ut ad Heb. 7. ait Apost. nondum erat propalata, quam maxime decebat in illo ueritati exteriori cultu, qui non solum figura esset sempiternæ ueritatis in patria contuende, uerum & Christi etiam, qui futurus erat uia ueritatis & uia, nempe ut tam diuurno tamen celestis huius uia populus ille assuetus & admodum uenientem postea ueritatem promptissime reciperet. Unde Paul. ad Heb. 19. quo discrimen antique legis & nostre insinuat uibræ inquit, habens lex (scilicet uetus) futurorum bonorum, non ipsam imaginem, rerum uidelicet qualem nos habemus. Elongatior enim a ueritate est umbra, quam imago, que eam germanius exprimit. Tertia conclusio. Cōdeces etiam fuit, ut non una tantum ceremoniæ, sed multijuga earum uarietate populus ille occupatus esset, diuinoq. cultui mancipatus. Congruitas n. huius tam ex iniquorum necessitate, quam ex iustorum perpeditur. Illi n. qui ad idololatram procliuēs erant, quoniam idololatrarum superstitiones multitudine erant, necesse ha-

Dionys.

Paulus.

Tertia conclusio.

K 4 bebant

SOTO
diure
COIALS
DIE
13

bebant e contrario ceremoniarum multitudinem institui, ut in illis occupati, non illa auerent quae inter Ethnicos cernebant. Sed & boni atque ad diuinorum contemplationem acclius nihilominus congeminationis ceremonijs erant imbuendi, tum ut assiduitate illa in diuina contemplatione peristerent, & varietate recrearentur, tum etiam ut Christi multijuga mysteria multiplici ceremonia tum cultu ideridem prospicerent. **Quarta conclusio.** Esti variae fuerint multiplicesque priscorum ceremoniae, ad quatuor tamen capita reducuntur, quae sunt sacrificia, sacramenta, sacra, & obseruantiae. In cultu namque tria est considerare. Primum quidem in quo eius substantia posita est, videlicet sacrificium, quod ad Dei reuerentiam offertur. Secundo, instrumenta, ut templum, vasa, aliaque eiusmodi. Et haec dicuntur sacra, hoc est anathemata, puta diuino cultui mancipata & consecrata. Tertio, cultores ipsi, in quibus duo dignoscantur, videlicet consecratio, vel totius populi, vel singularium ministrorum. Et haec sunt sacramenta, quibus vel populus sanctificatur, vel consecrantur ministri. Et rursus singularis eorum habitus & famulatus, quo ab exteris feceruntur qui non eiusdem religionis, tum quantum ad cibos, tum etiam quantum ad vestimenta. Atque haec dicuntur obseruantiae. Haec igitur quatuor species sub vno ceremoniarum generale concluduntur.

Ad primum arg. Et per haec patet argumentorum solutio. Ad primum enim respondetur, quod illa ciborum abstinentia vestimentorumque habitus ad diuinum cultum conferbant, non quidem per se primo, ut sacrificia, sed quasi preparatoria ornamenta, quamobrem sub genere etiam ceremoniarum continentur. Ad secundum respondetur, quod diuinorum aeterna non sunt quibuslibet inuulganda. Quo circa a musitando atque a labiorum compressione miseria dicuntur. Alias vti Christus admonuit esset Margaritas porcis inculcandas proicere. Nam quae homo non capit illico spernit, ob id figuratum schemata & rerum typi non sunt scripturae sanctae in congrui. Imo sicuti in theatris homines sensibili representationem contuentur, quae nudo intellectu capere nequeunt, sic & in scripturae opere pretium. Ad tertium re-

spondetur, quod sicuti aegroti corpori dum vna non sufficit medicina, alia ac subinde alia adhibetur, ita & illis ceremonijs, quae ut supra diximus, de se non iustificabant sed egeant erant, & infirma elementa, fieri necessum erat. Et ideo tanquam sapiens legislator consultus Deus duxit transgressiones aliquas multitudinis ceremoniarum permittere, quam ut si orio populus ille vacaret in idololatram collaberetur. Ad quartum denique iam redita est ratio distinctionis illorum quatuor. Notum enim sacrificium Christum ipsum continet, quod est proinde sacramentum, non sic autem sacrificia veteris legis. Idcirco quae alia erant sacramenta, quibus in gradu purgabantur expiabanturque populus, atque alia sacrificia. Item solennitates quodammodo ad sacra, pertinebant, sicuti templa sacra. Offerebantur enim sacrificia, sicut in loco certo, ita & statim temporibus.

ARTICVLVS II.

Vtrum singulis istis ceremoniarum speciebus reddi possint legitima causae.

SVBSEQUITVR in secundo articulo, ut de causis ceremoniarum cur sint saltem dicamus. Queritur ergo, an causas habuerint vllas? Et arguitur a parte negatiua. Super illud ad Eph. 2. I. eorum mandatorum decretis eorum, an glossa, decretis. Euangelici ob id esse euacuatas obseruantias antiquae legis. quod ex ratione sunt, ille ergo per contrarium sensum ratione carebant, praesertim quod si ratione pollerent, moralia fuissent. Nam quidquid ratione constat, ex principijs naturae deducitur, ex quibus morales praecipiones oriuntur. Secundo arguitur. Quod saltem nullam habuerint literalem causam, enim vero si ceremoniae vniuersae non nisi signi figurae, rationem habebant, non alia in illis existeret ratio, quam per res illas futura praesignare, atque adeo nullam habebat causam, quae secundum primum significationem literalem existeret. Idcirco ex ipsis legis verbis confirmatur. Nam si qua erat ceremoniana, quae causam haberet literalem maxime, vel circumcisio vel Passa Pascha. De priori autem legitur, Genes. 17. Vt sit in signum